

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strănătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se cerusă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

„Vicarii” episcopilor latini din trecut.

(Urmare).

În tripartitul lui *Verböczy*, colecția de legi editată la anul 1516, în care sunt trecute stările de lucruri de pe atunci, așa cum le formaseră, deoparte legile create de la regele Ștefan cel sfânt încôce, de altă parte obicinuița, (așa numitul drept consvetudinar), găsesc cu privire la *jobagi* următoarea definițiune de însemnătate, și anume în partea III. a tripartitului, articolul 25, unde se zice așa:

„*Despre starea, și legile sătenilor numiți jobagi.* În celelalte, după ce am esplicat drepturile și apărarea, cum și atacarea orașelor libere, acum trebuie să tratez despre săteni, pe cari îi numim *jobagi*. §. 1. A căror stare (conditio) e de multe feluri (multiplex). Pentru-că unii sunt Unguri, alții Sași și Nemți, alții iarăși Boemi și Slovaci, cari mărturisesc legea creștină. Afară de acestia unii sunt *Valachi* și *Ruteni*, alții *Rasciani* sau *Sërbi*, cari se țin de rătăcirile grecești. Mai sunt afară de acestia *Philisteri* (Iașigii) și *Ummani*, cari, colonisați pe pământ regesc, locuiesc acolo și mărturisesc asemenea legea creștină. Dintre *Ruteni* și *Bulgari*, unii se țin de legea noastră, alții de rătăcirile grecești.”

Legea îmi spune deci apriat și destul de limpede, că până la datul sancționării ei, *Valachii* s'au ținut toți de „rătăcirile grecești”, ear' nu ca *Rutenii* și *Bulgarii*, dintră cari unii erau catolici, alții gr.-orientali. Și se nu uităm, că sancționarea tripartitului s'a făcut în prezența episcopatului latin, cum se făcea mai de demult votarea și sancționarea tuturor legilor. Prin urmare, dacă nu așa, ci altcum era adevărul, sigur că vre-unul dintră episcopii latini își ridica glasul și cerea să se pună în lege, că și dintră *Valachi* unii se țin de legea creștină (înțelege: catolică).

Dar' n'a făcut gură nici unul, pentru-că ar fi afirmat și ar fi susținut un mare neadever.

Poporul deci, masele, sătenii români au fost totdeauna credincioși ai bisericei gr.-orientale, și numai domnișei, aristocrații vor fi trecut la catolicism, pentru-că aceea era pe atunci scara de înaintare, întocmai cum astăzi isvorul meritelor patriotice este — magiarisarea.

Și cum-că în urma trecerii la catolicism, mulți dintră boerii români, dintră aristocrații noștri, au ajuns până în cea mai nemijlocită apropiere a tronului, e lucru asemenea dovedit în modul cel mai evident.

Decretul II din anul 1518 al regelui *Ludovic II* cuprinde în articolul 39 dispozițiunea, că pe lângă persoana regelui se se constituie un consiliu regesc, compus din persoane numite dintră staturi și ordine. Întră cei-ce formau acest consiliu regesc, întră „consilierii și asesorii” regelui, o dignitate foarte înaltă și însemnată, pentru-că conform articolului de lege numit, acești „consilieri” după ce puneau jurământ de fidelitate, aveau „să rămână pe lângă Maiestatea regescă, și în consiliu regal și în aducerea sentințelor să-i fie întru

ajutor și să se îngrijescă de dispozițiuni salutare și laudabile, ce sunt de luat din partea Maiestății regale, și să țină în bună rânduială curia regescă, și cu Maiestatea Sa regescă împreună să aibă putere să doneze și să casseze ori-ce funcțiune, și peste tot, toate afacerile Maiestății regale și ale țerii să fie în mâinile lor” (§. 2 din articolul numit), se aflau: *Archieiscopul-cardinal* din *Strigoniu*, *Archieiscopul* din *Calocca*, *episcopii* din *Cinci-biserici* și *Ardeal*, *palatinul țerii*, *Judex Curiae*, *voivodul Ardealului* și *comitele* (comesul) *Timișului*, apoi 16 persoane fruntașe numite, întră cari se găsesc și următoarele nume românești: *Nicolae de Macedonia*, *Sigismund Fogán* (scris astfel în lege, nu cu *ny*), *Pavel Artande*, *Nicolae Cleșan*, *Blasiu Gian* (*Chani*), *Ștefan Amadeu*.

Dacă toți ceilalți dintră acești șese consilieri (după mine români) din apropierea regelui unguresc pot fi dificultați cu privire la romanitatea lor, *Nicolae Cleșan* la nici un cas nu pôte fi scos dintră *Români*, fiind-că prea românesc nume are. Și încă aci, în legea de la 1518 e trecut greșit cu numele, pentru-că nici nu l'a chemat *Cleșan*, ci după cum se spune în decretul III din anul 1519 al regelui *Ludovic II*: *Nicolae Gelesan* (*Gheleşan*), va se zică avea un nume și mai românesc și foarte lăfit și astăzi printre *Români* din *Banat*.

Vom fi avut deci și pe vremile acelea *streberi*, cari pentru a ajunge în posturi înalte și-au schimbat legea, întocmai cum astăzi unii pentru a face carieră își schimbă naționalitatea, dar' casuri sporadice vor fi fost acestea și printre aristocrația română, pentru-că altcum nu mi-ar spune cronicarii, că mulți dintră marii proprietari români se țineau de legea gr.-orientală.

Destul însă, că poporul de rënd, sătenii, *jobagi* români n'au cunoscut altă lege până la 1516, de cât legea gr.-orientală. Așa îmi spune legea țerii, și eu trebuie să dau credemânt legii, care e document autentic.

Atunci cum-se face, — acesta e întrebarea care ni-se impune acum — că cu toate că li-a rămas neatinsă și neștirbită legea gr.-orientală, *Români* din *Ungaria* și *Transilvania* au stat totuși vreme lungă, veacuri întregi, sub stăpânirea episcopilor latini? Pentru-că fapt e, că episcopii romano-catolici au avut putere asupra lor. Dar'... este și aci un dar' la mijloc. Puterea acesta a episcopilor latini asupra *Românilor* n'a fost de caracter eclesiastic, ci — *judecătoresc*. A fost putere lumescă puterea lor, nu putere bisericească, pentru-că în cele bisericești, în chestii dogmatice, ei nu s'au amestecat, și n'au putut să se amestece de loc.

Iată cum au stat lucrurile. Episcopii romano-catolici, ca mai marii bisericei apusene, singură recunoscută de creștină, care era biserica statului ungar, au fost investiți încă de pe vremea regelui Ștefan cu putere *judecătorescă* în anumite chestii de drept privat.

La fie-care episcopie latină era un tribunal, care avea să judece cauzele predate în competența sa, fără privire la legea de care se țin părțile. Anumite procese aci își aflau deci deslegarea, chiar și atunci, când părțile

erau de legea greco-orientală, fiind-că puterea acesta *judecătorescă*, dată episcopilor, statul *catolic* ungar nu putea să o estindă și asupra episcopilor *schismatici*. Cum ar fi putut să judece acestia din însărcinarea statului *catolic* ungar, și să aducă sentință în numele regelui *catolic* ungar?

Cercul de activitate al acestor tribunaie eclesiastice era dintru început acela, pe care regele *Mathia I* a stabilit în decretul I regesc de la anul 1462, articolul 3, în care, amésurat „usului de mai înainte”, afacerile de drept privat, cari aparțin forului *judecătoresc* pus sub conducerea episcopului latin, sunt înșirate astfel:

„§. 1. Fie-care cauză care privește serviciul divin, ori delictele comise în jurul celor sfinte.

§. 2. Mai departe, chestiile de credință și eresie, ori chestiile cari ating pe cei bănuți pentru eresie.

§. 3. Mai departe, chestiile testamentare, și acelea cari se țin de ele.

§. 4. Mai departe, afaceri de căsătorie, și cele legate de ele. În special afaceri de dotă, de dar de logodnă, de dar de nuntă, și chestii cari ating dreptul de a patra parte (din avere), dacă pâra nu e intentată pentru căștigarea moștenirii de avere imobilă.

§. 5. Mai departe, chestii de *zecime*, reală și personală, și chestiile legate de ele.

§. 6. Mai departe, chestii de *usură*.

§. 7. Mai departe, cauzele *veduvelor* și ale persoanelor *infirmе*, dacă procesul nu se pörtă pentru căștigarea de posesiune și de prediu.

§. 8. Mai departe, cauzele *călcării de jurământ* și ale ori-cărui *jurământ fals*, și ori-ce cauză, al cărei scop final este îndreptarea *vinovatului*.

§. 9. Mai departe, ori-ce cauză, în care cineva a cădut sub *blăstem bisericesc*, în urma sentinței *judecătorești*, ori a legii *bisericești*.” (Va urma).

Conferențele învățorești.

— Cercul Seliște. —

Ședința II-a

La deschiderea ședinței dl comisariu într'o vorbire potrivită salută oșpeții cari au binevoit a se prezenta la ședința noastră, arătând interes față de afacerile școlare. Întră oșpeți am notat pe dl *Petru Juga sen.*, paroch, pe dl *Petru Juga jun.*, paroch, pe *Ioan Iosof*, pe *Ilie Iosof* și pe parochul gr. cat. din *Tilișca*, apoi pe *Dobra Maria Mosora*, pe dl *Ioan Juga* și în fine pe dl *Valer Milea*, notariul din *Tilișca*.

După această vorbire dl *Lăpădat* propune, ca conferența să trimită telegrame de loialitate și supunere înaltpreasfințitului nostru *Metropolit*, ear' o a doua iubutului nostru *măestru de musică G. Dima* din incidentul onomastice.

Acastă propunere a fost cu unanimitate primită.

La ordinea zilei este critica asupra operatului dlui *Crișan*. După ce criticul oficios își face observările cât se pôte de elogiöse, și după ce vorbește la acest obiect dl *Lăpădat* și dl *comisariu*, se enunță ca conclud din partea conferenței că lucrarea „*Importanța cântării în școala populară cu deosebită privire la poporul român*”, fiind lucrată cu pricepere, este escelent succésă.

După acestea urmăză cetirea temei a doua dată de *Preaven*. *Consistoriu* și anume: „*Rolul familiei în educațiune și scăderile acesteia la poporul român*”. Acastă temă a fost lucrată de corpul învățoreesc din *Poiana*, deci cetită prin învățatoriul *Creangă*, ca referent al respectivului corp.

Tema acesta a fost împărțită în două părți; cuprinzând partea primă: „*Rolul familiei în educațiune*”, ear' a doua „*Scăderile acesteia la poporul român*”.

Atât partea primă cât și a doua a fost lucrată cu multă pricepere și cunoștință de cauză.

După ce asupra ei și-a spus criticul oficios *Ivan* părerile sale și după ce tot la acest obiect au vorbit dnii *I. Bratu*, *Lăpădat*, *Sava*, *Iosif*, *Georgescu* și în fine dl *comisariu*, conferența enunță drept conclud referitor la această lucrare: Tema „*Importanța familiei în educațiune*”, etc prezentată de corpul învățoreesc din *Poiana* se declară bine succésă.”

Tot în ședința acesta ne cetește dl *Lăpădat* lucrarea sa „*Ce condițiuni trebuie să întrunescă o carte bună de cetire?*” temă dată de comisiunea permanentă a acestui cerc conferențiar.

Acastă lucrare cuprinzând în ea părerile teoretice referitoare la această materie a celor mai buni bărbați de școlă, a dlui *Manliu* și a dlui *Onișu* — cum însuși dl *Lăpădat* o mărturisește, și aceste fiind completate cu altele noue, culese din experiență, această lucrare, zic, s'a prezentat în forma cea mai deplin succésă, și deci ea fu ascultată cu mare plăcere, și autorul a fost răsplătit cu un întreit „să trăiască”.

Cu acestea, fiind timpul înaintat, se închide ședința a doua.

Concertul.

Un grup de învățatori din *Seliște* și jur s'a constituit într'un cor, pentru-ca ei însiși să se cultive în ale musicii și pentru-ca cu diferite ocațiuni producându-se să se ridice prestigiul învățatorimeii noastre. Rolul, ce e chemat să jöce un astfel de cor în un tract, este de o însemnătate foarte mare, care fiind cunoscută, nu țin de lipsă a vorbi despre ea mai în detail.

Ocasiunea cea dintăiu de a se produce acest cor în public a fost conferența învățorească din *Tilișca*.

Cu această ocasiune a arangiat un concert împreună cu corul elevilor din *Tilișca*.

Programul a fost compus din cântări de *G. Dima*, *Vidu*, *Porumbescu*, *T. Popoviciu*, și a fost executat cu totă precisiunea, procurând astfel distracție membrilor acestui cerc conferențiar după munca grea, îndeplinită în decursul zilei.

Ședința III-a

Pentru ședința a treia a fost puse la ordinea zilei prelegerile practice.

Primul prelegător a fost învățatoriul din *Seliște*, *Ioan Iacob*, cu prelegerea din limba magiară „*A tavasz*” după modelul de propunere de *Schullerus-Popoviciu*.

În scopul de a puté arăta cât se pôte face în școala populară din acest obiect după numitul metod, inv. *Ioan Iacob* și-a dus elevii proprii din *Seliște*, cari prin răspunsurile lor au dovedit că acest metod este cel mai cu scop din câte le avem astăzi la acest obiect.

Tema dlui *Iacob* a fost lucrată cu multă cunoștință de cauză.

Al doilea prelegătoriu a fost *George Păcurariu*, învățatoriul în *Tilișca*, cu prelegerea „*Primăvara*” din cartea de cetire III.

Acastă prelegere asemenea a fost conștiențios lucrată.

In fine al treilea prelegător a fost I. Simulescu cu prelegerea „Estinderea apei și rolul acesteia în economie.”

Atât cea premergătoare cât și aceasta au fost prelese elevilor din Tilișca, cari prin răspunsurile lor au dovedit, că buni învățători are această comună. Deplin succedă se declară deci și lucrarea dlui Simulescu.

După aceste ședința se închide.

Cercul Solnoc.

— Raport special —

— 14 Maiu 1904.

Conferența învățătorescă din anul acesta s'a ținut cu învățătorii din cercul Solnocului (pp. Cetatea de piatră și Solnoc) în comuna Libotin (pp. Solnocului) la 23 și 24 April v. sub presidența comisariului consistorial Gavriil Hango, spiritual la penitenciarul regnicolar din Gherla.

După terminarea sfintei liturgii împreună cu invocarea duhului sfânt, celebrată de comis. cons. cu asistența preoșilor Pavel Perhaiță din loc și Ioan Roman din Sălnița, ținând strana învățătorii, comisariul deschide conferența în sala de învățământ a școlii noastre populare din loc fiind de față un număr public din loc și oșpeți din jur, prin următoarea cuvântare:

On. domnule protopresbiter, On. domnule paroch, P. St. domnule inspector reg. de școle, St. domnule protopretor, și St. domni învățători!

Christos a înviat!

Cu aceste cuvinte pline de mângâiere și de însuflețire vă salut când acum a trei-ora mă presint înaintea dvostre pentru a conduce conferența învățătorescă în calitatea onorifică de comisariu consistorial. Cuvinte pline de mângâiere sunt acestea, stimatilor domni, pentru-că ne aduc aminte de patimile și mărtea Domnului nostru Iisus Christos pentru noi omenii și pentru a noastră mântuire, și cuvinte pline de însuflețire sunt, pentru-că Domnul nostru Iisus Christos prin învierea sa cu mărtea pre mărtea călcând, nouă și celor din mormânturi viață ni-a dăruit.

Da, domnilor! Așa e cursul naturei. Sămânța trebuie aruncată mai întâiu în pământ, căci numai așa aduce rod înzecit și însoțit pentru hrana noastră. Noi încă trebuie să murim pentru-ca să înviem. Trebuie să murim trupului, pentru-ca să înviem sufletului. Dar de la aruncarea sămânței în pământ până la secerișu mai sunt și alte lucrări, pe cari lucrătorii nu le poate încunjura. Mai întâiu trebuie să curățesc pământul de toate lucrurile cari ar împedea creșterea plantei ce voește să cultive în el, și apoi să l'ingrașe cu materiile necesare pentru dezvoltarea ei. Apoi la arat trebuie să l' scormonesc așa, ca să potă face posibilă înțrarea aerului până la sămânța, ca aceea prin fermentațiune potrivită să încolțescă, grîind, ca la grăpat să nu fie aruncată nici prea afund, ca să nu se înădușe, nici prea la suprafață, ca să nu se uște. Ear' după ce a răsărit, după trebuință trebuie să o ude și ferescă după puțință de răcălă ori căldură prea mare și să o plivescă de buruenile, cari i-ar lua hrana de la răcălă și căldura și lumina de la sora. Numai în chipul acesta potă aștepta lucrătorii rod înmulțit după ostenelele sale. Și pentru-ca să potă ajunge la acest rod, chiar întré împrejurări normale, trebuie să fie neobosit la lucru, și pentru-ca lucrarea să-i fie mai ușoră și mai cu sămă când are de lucrat un pământ înțelenit de mult, atunci pe lângă stăruința de fer îi mai trebuie și multe cunoștințe speciale, trebuie să țină socotă de unelele noue economice, căci numai așa va pută susține concurența cu vecinii sei și îi va fi munca respătită pe deplin. Și pe lângă toate acestea mai trebuie să țină cont și de vremea lucrului, săvârșind fie-care lucrare la timpul seu, căci altcum totă osteneța îi este zadarnică. Numai așa va seceră rod înșutit și înmiit după ostenelele sale, după sămânța aruncată și putrezită în pământ. Mângâiere și însuflețire pătrunde în sufletul și inima lucrătorului, văzându-și ostenelele respătite cu rod îmbelșugat. Atunci pare că miță năduful zilei și sudorile cele multe ce-i acopereau fața, și se însuflețește, căci își vede asigurată hrana pe un viitoriu ore-care și nu va duce lipsă de traiu. Ear' dacă împrejurări nefavoritóre îi fac zadarnică osteneța, ori îi nimicesc rōda așteptată, înainte ori după

seceriș, el tot nu desperază, ci se pune din nou pe lucru, cu puteri încordate, căci știe că acesta îi este chiamarea și că numai așa se va pută susține, luptă ndu-se în continuu cu greutățile vieții. Trebuie să muncim pentru-ca să trăim.

Intocmai se petrece, domnilor, lucrul acesta și în viața morală. Și aici trebuie să muncim, pentru-ca să trăim. Câtă luptă trebuie să purtăm pentru-ca să omorim păcatul în noi, și câtă osterela trebuie să punem pentru-ca să putem sădii în noi sămânța virtuților! Și pentru-ca să putem purta cu succes această luptă și pentru-ca să ne putem face posibilă înaintarea pe calea virtuții, trebuie să ne prevedem cu multe cunoștințe de tot felul, după cum pretind împrejurările în cari trăim. Ce să zicem apoi, domnilor, despre aceia, cari după chiamarea lor nu numai din ei înșiși trebuie să stîrpească păcatul și să-și sădescă în sufletul lor sămînța virtuții, ci această lucrare trebuie să o săvârșescă și în alții! Și tocmai o astfelu de lucrare se cere după chiamarea noastră de la noi, de la preoți și învățători, de la fiecare în felul seu. Noi preoții și învățătorii nu numai din noi înșine trebuie să stîrpească păcatul, omorînd patimile din noi, ci și din alții; noi nu numai în noi trebuie să sădăm sămînța virtuții, ci și în alții; și dacă e, ca să putem corespunde acestei chiamări, ne trebuie multă învățatură, multă stăruință la lucru și mai presus de toate o voință de fer și un caracter moral tare ca caritul, de care să se frângă toate ispitele cari ar cerca să ne abată de la împlinirea datorințelor noastre sublime, așa, ca totdeauna cu fruntea ridicată să putem sta la răspundere și înaintea omenilor și înaintea lui Dumnezeu. Trebuie să avem un simț puternic de datorință.

Chiamarea noastră însă în parte se divide. Căci până când dvostre, domnilor învățători, aveți să vă îngrijii de tinerile mlădițe ale bisericii și neamului pregătind terenul și să le prevedeați cu elementele științelor profane pentru susținerea vieții fizice, — noi preoții avem să plivim eventualele burueni, să udăm și să ne îngrijim paralel de înzestrarea lor cu științele divine pentru susținerea vieții morale — pentru asigurarea vieții de veci fericite, terminându-ni-se la fie-care lucrare numai la ultima suflare din această viață. Dar' pentru-ca să putem săvârșim această lucrare sublimă, se recere, ca să trăim în bună armonie unii cu alții, învățătorii să le predăm tinerilor și bătrânilor, în biserică și afară de biserică, în școlă și atară de școlă, în acord cu învățăturile bisericii, în spirit religios. Ori-cât ar fi de înaltă știința profană, dacă este prezentată poporului în colorit străin de religione, ea produce la moment numai îngâmțare, apoi anarhie, ear' mai târziu numai nemulțămire și nefericire; și ori-cât de sublimă este învățatura divină biserică, dacă ignorază științele profane, împedea până la un grad ajungerea la orecare fericire pământescă. Ambele trebuie să mērgă paralel, căci ambele sunt de la Dumnezeu, atotștiutorul. Și pentru-ca să putem merge paralel, preoți și învățători, trebuie să trăim în conțelegere unii cu alții și mereu să ne perfecționăm fie-care mai cu sămă în specialitatea sa.

Și tocmai un mijloc de perfecționare sunt în special pentru dvostre, dlor învățători, conferențele învățătoresci, mai cu sămă pentru aceia, cari n'au avut fericirea să-și potă căștiga mai multe cunoștințe în școlile pregătitoare și speciale, ori traiesc întré împrejurări mai puțin favoritóre pentru a-și pută înmulți pe cale privată cunoștințele necesare. — Deci cercetați cu toții conferențele învățătoresci regulat și fiți cu atențiune încordată la tot ceea ce se petrece în ele; ear' întorcându-vă a casă, aplicați în praxă cele ce le-ați învățat aici, așa, ca totdeauna să vă fie conștiința liniștită, că după puteri și împrejurări vi-ați împlinit pe deplin datorința. Făcând așa vom trece și noi și poporul nostru de la mărtea la viață, de la un trecut întunecos și nefericit la un viitoriu luminos și fericit spre gloria bisericii, spre mărirea patriei comune și spre fericirea temporală și eternă a tuturor celor încredințați păstoririi noastre.

Cu acestea declar I. ședința a conferenței actuale deschisă. (Va urma).

NOUȚĂȚI

De profundis. Sus, în inima țerii, de două săptămâni sunt tot zile de sărbătoare. Sărbătoare și veselle, căci M. Sa milostivul monarch a venit din rezidența împăratului să petrecă în rezidența regelui, în capitala țerii ai cărei cetățeni suntem și noi. Și e bucurie și sărbătoare deosebi printré fiii patriei cei binecuvântați de sorte să li-se împlinescă rēnd pe rēnd toate dorințele. E sărbătoare întré ei, pentru-că nu cu mult înainte de venirea M. Sale în capitala sa regală, prin un act preagrăos — și de înaltă loialitate — a împlinit acestor fii o vechia dorință... de a-și aduce a casă osemintele unui mare bărbat în istoria patriei și mult luptătoriu contra dinastiei habsburgice, cari de două veacuri odihnesc în pământ străin la malul mării. ... Glorioasă și nobila odraslă habsburgică dispune să se aducă a casă și să se așeze în pământul patriei osemintele exilatului, fost dușman al Habsburgilor. Un nou vël peste cele trecute și aparținătoare deja istoriei!

Dar' vëlurile de acest soi sunt înguste, ori împăturate îngust din partea celor cari au parte de ele. Nu ajung, nu sunt lăstate să ajungă... pretutindenea...

În sinul fiilor favoriti, de două săptămâni e sărbătoare, la vëlul tuturor, la care și noi ne asociem. Azi însă mai e și o altă sărbătoare! În adăncul inimilor însă, la vëlul Părintelui din ceruri, la care, de profundis, se înaltă rugă umilită pentru multe suflete... trecute la vecinicie, și pentru mângăere celor rămași, ... fii vitregi...

Iubită și venerată ești în inimile noastre, sfântă zi de azi, acum și totdeauna, din neam în neam! Din adăncul inimilor, tainice imnuri de preamărire te, și umilită ruga pentru noi, se înaltă la Cel Atotputernic și drept, și El asculta-ne-va, căci „inima sdrobită și smerită Dumnezeu nu o va urgisi”.

Ear' voi, suflete mărețe, martorii celor ce azi numai de profundis putem serba, veghiați, veghiați, și rugați-vă... pentru noi.

Secretariatul „Asociațiunii”. În ședința din urmă a comitetului central al „Asociațiunii” din Sibiu s'a luat hotărîre, să se deschidă concurs nou pentru postul de prim-secretar al „Asociațiunii”, ajuns în vacanță, cum se știe, în urma demisionării domnului Dr. Diaconovich.

Sinod în Blaj. Marți și Mercuri, săptămâna trecută s'a ținut sinod în Blaj. Dintre hotărîri luate, de însemnătate mai generală e cea referitoare la reforma legilor școlare, proiectată din partea actualului guvern. Sinodul a decis următoarele: „I. P. S. Sa Metropolitul și episcopii sufragani să facă în corpore de cu bună vreme demersurile necesare la guvern, pentru a se preintimpna și zădărnici re-lisarea planurilor și intențiunilor ministrului actual de culte și instrucțiune publică față cu învățământul popular confesional, planuri și intențiuni cuprinse în reforma școlară ce se pregătește.”

Osândă nouă. Mercuri s'a pertractat la curtea cu jurați din Cluj procesul intentat contra lui Vasile Moldovan pentru „agitatie” comisă prin articolul publicați anul trecut în „Voia Poporului” sub titlul „Despre originea noastră”. Tribunalul l'a osândit la 4 luni închisore de stat și 1000 corone amendă (eventual încă 50 zile închisore), cum și la restituirea speselor procesului și la publicarea sentinței în „Voia Poporului”. Procurorul s'a declarat mulțămît cu sentința, apărătorul însă (adv. Dr. Valer Moldovan) a anunțat recurs de nulitate. După apărătoriu s'a sculat acușatul și a declarat următoarele: „Din parte-mi nu sunt mulțămît și cer să-mi mai măriți pedepsă”. (așa raporteză „Libertatea”).

Convenție serbo-bulgară. Sămbătă au avut întâlnire în Niș (a doua capitală a Sârbiei) regele Petru al Sârbiei și principele Ferdinand al Bulgariei. De la Niș regele a trimis un colonel și un major până la Taribrod întré întâmpinarea principelui, pe care l'au însoțit apoi până la Niș, unde l' aștepta regele, încunjurat de ministrii sei. Principele Ferdinand era însoțit de ministrul-president bulgar Petrov și de ministrul de interne Petkov. După banchetul dat în onora principelui, acesta a plecat mai departe, având să călătoriască la Mentone, în vilegiatură. Din toastele rostite la banchet nu transpiră nimic deosebit cu privire la întâlnirea această „incidentală”. „Vecerna Posta” însă, semi-oficioasă guvernului bulgar spune că o ocașiunea acestei întâlniri cei doi domnitori au subscris o convenție militară și un contract comercial. „Convenția militară e de caracter defensiv, dar' va exercia în tot cazul influență pozitivă asupra dezvoltării ulterioare a cestiunilor balcanice” — zice semi-oficioasă bulgară.

Ortodoxă, nu greco-orientală! Patriarhul sârbesc din Carloveș a adresat rugă parlamentului unguresc, în care cere, ca biserica sârbescă să fie numită în actele publice ortodoxă, ear' nu greco-orientală, ca până acuma.

Regina României și răboiul. Familia regală română face tocmai acum o călătorie pe Dunăre. Când a fost în Celat, a vizitat, încunjurată de notabilitățile orașului locul de unde s'a tras primul tun la 1877 asupra Vidinului. Cu ocașiunea această M. Sa Regina Elisaveta a spus încunjurărea următoarele: „Răboiul e rău. Și mai bine ași voi să mor, de cât să mai vęd încă odată un răboiu în țera această. Tribunalul de la Haga lucrăză fōrte încet pentru pace. Părerea mea este, că la o pace generală nu se potă ajunge de cât atunci, când armele vor atinge o perfecțiune atât de mare, în cât și omenilor înșiși să le fie frică de ele”. Spunându-le acestea, M. Sa Regina Elisabeta a început să plângă.

Doză mii de petițiuni. În aceste două săptămâni, de când M. Sa petrece în Budapesta, au intrat la cancelaria de cabinet două mii de petițiuni, cu cereri de tot soiul. Rezolvarea lor se va face însă în Viena.

Dărui pentru biserică. Imi țin de cea mai plăcută datorință a aduce și pe această cale la cunoștință publică darurile ce s'au făcut pentru biserică din comuna noastră Vaca, de cătră mai mulți parochieni, și anume: Ioan Bérna, inv., a dăruit un „tetrapod” în valoare de 30 cor., ear' următorii au contribuit suma de 60 cor., cu care s'a procurat icōna „Adormirea Maicei Domnului” și adecă: Lazar Tulea 2 cor., Petru Lupea al Stancoi 1 cor., Ioan Lazar 1. Ioan 1 cor., Maria Bérna 1. Ioan 10 cor., Rusalia Faur vęd. preotă în V. Bradului 8 cor., și o femeie evlavioasă 38 cor. Bunul Dumnezeu cu bogatele sale daruri să le răplătescă tuturor jertfa ce au făcut pentru împodobirea casei lui. Va ca, la 28 April 1904. Iosif Costea, paroch.

La direcția financiară din Sibiu și la esactoratul ei orele de oficiu sunt de la 7 până la 1 în zile de lucru, și de la 9 până la 12 în Dumineci și sărbători.

Deficit de 96 milioane. „Alkotmány” tractând despre proiectul de budget pe 1904, prezentat dietei în ședința de Marți, scōte din cifrele lui nu escedent, ci deficit mare, de 96 milioane. A nume, abstrăgēnd de la alte „venite”, cari încă nu i-se par reale, excepționăză punerea la venite a sumei de 96,950.378 corōne preliminate sub titlul „împrumut ce va trebui să se iee pentru acoperirea cheltuielilor de investițiuni” și „venite din împrumuturile în sarcina singuraticelor resorturi”, zicēnd că e imposibil, ca împrumutul ce are să se iee pentru acoperirea cheltuielilor de investițiuni să fie susceput în budget la venite. Se știe dōr', că o bună parte a sumei plassată în investițiuni nici în capitalul ei nu se re'torce, pe când datoria de stat crește, ba perdēndu-se și cametele, resultă pentru eraru permanentă perdere de camete. Din acest motiv împrumutul preliminar a se lua pentru acoperirea cheltuielilor de investițiuni trebuie șters dintré venite. Astfel apoi suma de aprōpe 97 milioane cade din partea de venite a cântarului, și dacă luăm în considerare că budgetul e prezentat de ministru cu escedent de 597.324 corōne, atunci în realitate el se încheie cu deficit de 96 milioane, — zice „Alkotmány”.

Monumentul Barițiu, despre a cărui sfințire s'a scris în Nr. 45 al z arului nostru, nu e de granit, ci de marmoră „labrador”. E făcut în atelierul lui Iosif Rubitsek sen. din Sibiu. Faceam această întregire la rugarea dlui Rubitsek.

Femeile la demonstrațiuni politice. În Alicante (Spania) popocașia e desbinată în două partide: clericali și republicani, cari se dușmănesc așa de tare, în cât adese-ori se întâmplă întré ele bătăi crâncene. Așa și zilele trecute s'a întâmplat o ciocnire sângerōză, la care au luat parte nu numai bărbații, ci și femeile și copiii. La câteva zile după această (Marți, în săptămâna trecută) femeile clericale împreună cu copiii lor, în număr de câteva sute au plecat la demonstrație, cutriērând stradele, purtând stēguri și strigând: „Trăiască religia! Jos cu republicanii!” — Înțate din întâmplările de mai înainte, ca nu cumva să răspundă tot cu demonstrație de această și femeile republicane și astfel să se încingă bătăie întré ueri, autoritățile au re-cuirat miliție, cari să împedecă eventualele ciocniri.

Mărtea oribilă. Soția lui Silye Lőrincz din Lővete (Ungaria) în una din zilele trecute plecând de la câmp a casă cu carul, la o dălmă a oprit boii, ca să împedecă rōta. În timp ce stătea aplecată la rōtă spre a înzela lanțul, boii s'au spăriat și au luat'o la fugă pe deal în jos, ear' femeia a rămas

strînsă sub rôtă, în spițele căreia și în lanț i-se acățase rochia. Astfel a fost tirărit sub rôte până în sat, unde oamenii au oprit boii și au scos pe biata femeie de sub rôte. Era însă murtă și sdruceată așa de oribil, în cât abia i-se mai sdrucea chipul de om.

Nu există mijloc mai bun de a-ți căștiga sănătatea, ca crucea după electro-magnetica R. B. Nr. 86967 și sute de oameni au oprit boii și au scos pe biata femeie de sub rôte. Era însă murtă și sdruceată așa de oribil, în cât abia i-se mai sdrucea chipul de om.

Nu există mijloc mai bun de a-ți căștiga sănătatea, ca crucea după electro-magnetica R. B. Nr. 86967 și sute de oameni au oprit boii și au scos pe biata femeie de sub rôte. Era însă murtă și sdruceată așa de oribil, în cât abia i-se mai sdrucea chipul de om.

Cărți și reviste.

„Istoriografi vechi, istoriografi noi“. În cursul săptămânii acesteia va fi scosă de sub tipar broșura „Istoriografi vechi, istoriografi noi“. *Studiu critic în chestia vechii metropolii ortodoxe române*, de Teodor V. Păcățian. Preț 2 corone. Abonamente se pot face la autor, în Sibiu (Nagyszeben).

„Legea comercială a Ungariei“. Domnul Dr. Aurel Olteanu, avocat în Vêrșet, deschide abonament la cartea „Legea comercială a Ungariei, adnotată cu jurisprudența magară“, care va fi scosă de sub tipar în jumetatea a doua a lunii August, în estonione de preste 350 pagini. Preț 7 corone, plus portul postal. Abonamentele se fac la autorul, în Vêrșet (Versecz) Ungaria.

„Istoria Banatului“. Domnul proto-presbiter gr. ort. al Lugojului, Dr. George Popoviciu, a pus sub tipar o carte de mare valoare, „Istoria Banatului“, care va apăre în cursul lunilor de vară. Se tipărește în tipografia „Poporul Român“ din Budapesta.

„Amicul tinerimei, fôie de cunoștințe folositoare pentru educația tinerimei române“, a apărut pe luna April (fasc. 4) cu următorul sumariu: „Califul și dervisul“, basm arab de A. Crainic; „Din viața regelui Carol“ (urmăre din fasciculi anteriori); „Regule de aur pentru viață“ (din o colecție a lui N. Petra-Petrescu); „Calul și regele“ (din poeziile orientale ale lui Herder) de Toma Diacescu; „Fluturii“, „Espediția belg ană la polul sud în 1898—99“ (urmăre din fasc. anteriori); „Călătorie în Italia“ de I. Slavici (urmăre); „Isprăvile lui Bebe la ziua sa“ (humoresc din ștrengările băieților), de Octavian Țițăscu; „O călătorie în lună“ (povește științifică), de Alandron; „Barza sau cocostîrcul“, de I. M., apoi „posta redacției“ și explicarea jocului de șach.

„Amicul Tinerimei“ apare în Tirgu-Jiu (România) în fasciculi lunari și costă pentru Austro Ungaria 8 corone pe an. Director: I. Moisil, directorul gimnasiului din Tirgu-Jiu.

„Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania“, de Dr. Ilanou Pușcariu, archimandrit-vicariu arhiepiscopesc. Lucrare valoroasă, bine apreciată atât la noi, cât și în zărele și revistele din România, din prilejul apariției sale. Se împarte în două părți; prima parte, pe 23 côle de format 4° mare, conține un studiu istoric amănunțit, despre reînființarea metropoliei noastre, ear' a doua, pe 55 côle, conține o valoroasă colecție de documente.

Congresul național-bisericesc al metropoliei noastre în sesiunea din anul trecut (ședința VII) apreciind valoarea literară a opului Preacuvioșiei Sale, a exprimat autorului recunoștința.

„Metropolia“ a apărut în editura consistoriului metropolitan și costă 6 corone. Se poate procura de la librăria archidieceșană. (Sibiu, strada Măcelarilor nr. 45).

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare).

133. Ce-i drept Grigore¹⁾ s'a abătut de la această împărțire, dar' a ris însuși de sine, îndată ce și-a deschis ochii în acest ceriu.

136—139. Să nu te miri, dacă un muritoriu ascunde o asemenea tală pentru lumea pământencă; căci este și alte adevăruri ale acestor ceriuri le-am descoperit eu, care le-am vădut aici sus.

Intrăga ierarhie ingerescă o aflăm forte rar pictată, atât în orient, cât și în apus. În orient însă aflăm de multe-ori clase întregi complete. În biserica sfințită de marea-mărire Iwiron (muntele Atos) aflăm această ierarhie completă. În mijlocul cupolei stă Iisus Pantocrator. În jurul lui se înșiră cele nouă coruri ingeresti. De-asupra fie-cărui cor e o inscripție, care indică numele și funcțiunile lui. În nori se perde o mare mulțime de ingeri, reprezentând toate cetele. De asupra acestei mulțimi se ridică la fie-care grupă câte un ingeraș cu o fașie în mână, pe care este scris numele grupei, căreia aparține. Așa stă scris ΣΕΡΑΦΥΜ pe fașia ingerului de la Serafimi; pe alta Χερ. Θρον. Κυρ. Εξουσι. Αυτα. Αρχαι. Αρχηγ. Αρχε.

Intre tronuri găsim și pe sfânta Marie. Stă drept, purtată de nori, și cu inscripția următoare:

„Intre tronurile lui Dzeu, ceea-ce în adevăr este tronul lui Dzeu“ = ΕΞΑΙΠΕΙ ΘΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΟΝΤΟΣ ΘΡΟΝΟΣ ΘΕΟΥ.

Considerând, că în bisericile de pe pământ românesc nu aflăm nicăiri toate cele 9 cete ingeresti, ar fi forte de dorit a se picta în cupola cea mare a unei catedrale ierarhia ingerescă completă. Aflăm deci de lipsă a descrie în scurte cuvinte singuraticile grupuri ale acestor ingeri din biserica mănăstirii Iwiron.

Serafimii.

Ingeri de tot roșii, ca focul, cu trei părechi de aripi roșii. În drépta țin o sabie din pară de foc. La piciorie sunt desculți. N'au altă îmbrăcăminte, de cât arpile. Ei reprezintă căldura.

Cheruvimii.

Au piciorie bogat îmbrăcate; au haină, mantie și tunică. Îmbrăcăminte e bogată în broderii. Tunica ajunge până la genunchi. Aripi au numai două.

Tronurile.

O rôtă de foc, încunjurată de patru aripi oscilătoare. Din partea de jos a rôtei apare un cap de inger cu aureolă și se înalță spre mijloc. O parte din tronuri o formeză Maica Domnului, stăpânind intrăga situație.²⁾

Domniile.

Au piciorie îmbrăcate; o părechie de aripi, haină și mantie fără decorațiuni. În mâna dréptă țin un băț lung cu cruce la vêrf; ear' în stânga un glob cu monogramul IC XC. Intre acestea este și Ioan Botezătorul,³⁾ cu aripi; e îmbrăcat cu mantie, cu piele și e desculț.

Puterile.

Sunt desculți; au o păreche de aripi. Haina și mantia e fără decorațiuni. Pôrtă aceleași atribute, ca și Domniile.

Stăpâniile.

Sunt desculți. Două aripi. Au haină, mantie, și preste ea tunică până la genunchi. Haina are de desupt margini, tivituri decorate; asemenea și tunica; ear' inelul mantiei e brodat. Au aceleași atribute ca și Domniile.

Incepătoriiile.

Sunt ca și puterile, dar' hainele sunt mai bogate, și picioriele îmbrăcate. În loc de băta cu cruce au în mână o flóre, crin.

Archangelii.

Sunt îmbrăcați ca luptători, soldați, dar' fără coif; au panceră și ciobôte. În stânga țin un glob cu monogramul IC XP; ear' în drépta o sabie scosă, cu vêrful în aer; aripi au două.

Ingerii.

Sunt îmbrăcați ca diaconi, cu stihar, tunică și mânecări. În drépta țin globul cu același monogram IC XP, și în stânga au un băț lung cu cruce. Picioriele sunt bogat decorate.

Din acesta descriere reiasă, că pictorul s'a abătut de la prescripțiile din *Εκρηνηλα* și încă binișor. Pictura de la Iwiron este din vécul XVIII, carea s'a cam abătut de la pictura vechie.

¹⁾ Grigore-cel-Mare; autor mai târziu, intru cât Areopagita este considerat de unii ca un elev al ap. Pavel. Grigore are următorea împărțire: I. Ingeri, Archangeli, Tronuri. II. Domnii, Puteri, Incepătorii; III. Stăpâni, Cheruvimi, Serafimi.

²⁾ În biserica de la *Egerseg*, lângă Murș-Oșorheiu, am aflat o forte valoroasă colecție de icone pentru tetrapod, reprezentând diferitele praznice. Pe dosul iconei, ce reprezintă nașterea lui Iisus, e scris anul 1744. Una din ele reprezintă sfânta Trăime. La picioriele Tatălui și a Fiului se află 3 inele înzălate una de alta și provédute cu 8 aripi. Obedile roșilor lipsesc. Inelele și arpile sunt de colóre roșie. Picioriele Tatălui sunt așezate pe un inel lateral, ale Fiului pe celalalt, ear' al 8-lea inel e la mijloc, între ele. Tatăl și Fiul țin în mâni globul pământului, încins de meridian și în vêrf cu cruce. Icone din iconostas (mai ales cele 4 principale) încă sunt forte interesante și vechi. Tôte par a fi făcute cu cheltuță neguțetorilor veniți din Grecia, domiciliati în Murș-Oșorheiu și în legătură cu artiștii din Orient. Puține biserici din Ardeal au icone de o valoare archeologică, ca cele din *Egerseg*. Merită a fi păstrate și îngrijite. Preotul Ioan Bârsan a făcut bine, când a adaptat țempla vechie pentru biserica nouă din zid, păstrând tôte iconele din biserica vechie.

³⁾ Chiar Iisus numește pe I. B. „inger“ zicând (la Mateiu XI) „Iată eu trimit pe ingerul meu, înaintea feței tale, carele va pregătî calea ta înaintea ta“.

În apus aflăm ingerii după tôte variațiunile și clasele lor în catedrala din *Chartes*, și anume în portalul sudic. Pictura e din vécul XIII. În capela de la *Vincennes* aflăm această ierarhie pe boltitura portalului. Fie-care din cele nouă grupe e reprezentată prin câte două figuri curat și bine caracterizate. E din vécul XIV. În capela sudică a catedralei de la *Cahors* asemenea. Aici pictura e din vécul XV. (1484). În alte cazuri sunt ingerii pictați în masse și sunt reprezentați numai 2—3 grupuri din ei.¹⁾

La Didron aflăm numiri nu numai pentru grupe de ingeri, ci și pentru singuratici indiviși. Așa d. e. numește *Mihail*, *Gavriil*, *Rafail*, *Uriil*, *Calii*, *Antiserio*, *Sabatil* etc. pe archangeli, angeli și serafimi. În jurul iconei Maicei Domnului, numită „grabnică ajutătoare“, ce se află în podromul românesc din muntele Atos, vedem mai mulți ingeri. În drépta și stânga sunt archangelii: Mihail, Gavriil, Rafail, Cudiil, Selafil, și Uriil.

Biserica răsăritenă reprezintă adeseori în un tablou totalitatea ingerilor, și în deosebi pe archangeli. În cazul din urmă Mihail de regulă e luptător, Gavriil preot, Rafail are vestminte simple.²⁾

În dosul acestor arhangeli stă mulțimea armatei ingeresti. Arhangeli cei trei din front pôrtă o aureolă mare; în mijlocul lor apare copilul Iisus, cu aripi ca un inger, și binecuvântând.

Acăsta iconă se numește adunarea ingerilor sau arhangeliilor = *συναξίς τῶν ἀγγέλων* sau *ἀρχαγγέλων*.

În primele vécuri ingerii se zugrăvau în formă de oameni tineri, îmbrăcați în haine lungi, nici-odată goli; la frunte purtau o diademă, din care a rămas pantlica, ce o găsim și azi la mulți ingeri din orient împletită frumos prin bucele părului. (V. pag. 30 pct. 10).

Ingerii în unele biserici românești.

În biserica din Bușteni (România) arhangeli *Gavriil* are îmbrăcăminte obișnuită și cu *crinul* în mână; *Mihail* are în drépta sabie roșie de foc, și cu mâneriu auriu. Pe acești 2 arhangeli îi mai găsim în drépta și în stânga Mariei cu Iisus în pôlă, pe boltitura altariului, întinđend mâinile spre rugăciune. Sunt îmbrăcați ca diaconi; orariul e cruciș, dar' cam încălțit. Mijlocul ambilor este încovoait, din nepriceperea zugravului, cât se pôte de neestetic. Fașa lor e bêtănă, nesimplică, tetovată. Pe lângă acestea aflăm în interiorul altariului și alți 2 arhangeli, pe *Uriil* și pe *Rafail*. Sunt îmbrăcați astfel: Dedesub au stihar sau *cămașă* (vênătă), provédută din jos cu galone late, bogate și frumoșe. Deasupra stiharului au o *mantie* roșie; la brâu sunt *incinși*. Au 2 *aripi* lungi, *aureolă* aurie cu margini albe; *orariul* e cruciș aplicat. La G. și M. e împodobit cu pietrii prețioșe, eliptice, de colóre roșie și vênătă. *Uriil* are în drépta o *ripidă*, cu inscripția *Aw*, ear' în stânga un *cerc* dublu cu un X la mijloc. Ase-

menea și Rafail, dar' *ripida* sa are la vêrf o cruce mai pronunțată, de cât *ripida* de la *Uriil*.

Rafail mai are și o *altă mantie*, aninată ca o glugă, numai de umărul stâng. Toți 4 sunt *incălțati*.

Aceleași figuri ale arhangeliilor Mihail și Gavriil se află și lângă Maria de pe boltitura altariului din Sinaia. Intreg tabloul acesta samănă întocmai cu cel de la Bușteni. Este pictat de același pictor *Aage Exner*, după modelele pe cari le-a aflat și le-am vèzut și eu în alte biserici vechi din România.

În exteriorul bisericii de la Sinaia se află, atât sub streșina bisericii cât și a turlei mari, șiruri întregi de martiri, drepți, cuvioși, pustnici, eremiți, proroci, patriarhi. Intre aceste figuri aflăm și pe arhangeli Mihail, ținând în o mână sabie de foc, în alta inscripția: „*Să stăm bine, să stăm cu frică*...“; în 2 rënduri aflăm și pe Gavriil; el e cu crinul alb.

În biserica Mirăuților din Suceava (Bucovina) crinul nu e în mâna lui Gavriil, ci e în un vas, sevuit aprôpe de Maria, ear' Gavriil apare, ca și alți ingeri, cu bêtul, cruce în mână. Așa l'am aflat la 2 locuri.

¹⁾ Vêzi despre ingeri în „Iconografia creștină“ de Didron.

²⁾ Acești trei archangeli au fost patronii bisericii noastre metropolitane din Alba-Iulia, restaurate de Mihail Viteazul. (Vezi N. Jorga: „*Sate și preoți*“ București 1902 pag. 40).

Acești trei archangeli se află și pe sigilul metropoliților, ceea-ce se pôte vedea și din Testamentul nou, tipărit de metropolitul *Stimon Stefan* la 1648. Mai cunoscuți sunt dintră archangeli acestia patru.

1. *Mihail*, însemneză în hebraică: „Cine-i ca Dumnezeu? Ouis ut Deus?“ ceea-ce adese-ori aflăm și ca inscripție pe scutul sau de luptător (Dan. X, 13, 21; XII, 1; Epist. I. Iuda vers 9; Apocalipsa XII. 7). S'a luptat cu Sătana; de aceea e luptător.

Gavriil (Dan. VIII. 15; IX. 21).

Rafail (Cartea lui Tovie).

4. *Uriil* (Cartea lui Tovie și Esdra 4).

Teologia judaică de mai târziu enumera 7 archangeli. Asemenea și iconografia răsăritenă reprezintă sub numirea „*soborul archangeliilor*“ o iconă cu 7 archangeli. Anume:

1. *Gavriil*, în drépta ține bêt cu cruce, în stânga crinul.
2. *Mihail*, ostaș, în drépta cu sabie de foc, în stânga cu scut; pe el ochiul Tatălui.
3. *Rafail* duce un băiat de mână.
4. *Selafil*, în drépta cu cădelnița, în stânga are lumina aprinsă.
5. *Uriil*, în drépta sabie, în stânga pară de foc.
6. *Darahiil* ține în brațe un buchet de rose, așezat pe o parte a mantiei.
7. *Iegudil* în drépta cu corôna.

¹⁾ Iisus are aureolă rotundă, cu cruce. Cu drépta binecuvântă; ear' în stânga ține un rotul de hârtie.

Nr. 232

[109] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa primă din Lancrem, protopresbiteratul Sebeș, în urma ordinului Preavenatului Consistoriu arhidiececan, dto 13 April a. c. nr. 3705 Bis., se publică concurs nou cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru dotația de la stat.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform §-ului 15 litera a) din Regulamentul pentru parohii, în termenul prefapt, subsemnatului oficiu protopresbiterat și a se prezenta poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parochial concurent.

Sebeș, 30 April 1904.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 67—1904

[110] 1—3

Concurs

Conform ordinului Preavenatului Consistoriu arhidiececan din 24 Martie 1904 nr. 3385 Bis., prin această se publică concurs pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III-a Silvașul-inferior din protopresbiteratul Hațeg, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Reflectanții la acest post să-și trimită cererile instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul indicat.

Hațeg, în 1 Maiu 1904.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiterat al Hațegului.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Ad Nr. pp. 433—904

[107] 2—3

Concurs.

Incuvintându-se din partea Ven. Consistoriu arhidiececan prin rezoluțiunea sa din 22 I. t. de sub nr. 3433 Bis. instituirea unui capelan cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroch din comuna Bărâi, prin această se scrie concurs pentru ocuparea acestui post cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Suplicele de concurs, instruite în sensul normelor în vigoare, sunt de a se substerne subscrisului până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluj, 22 April 1904.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. mag. 1140/1904

[105] 2—2

Publicațiune

Ospătăria la „leul de aur“ apartinătoare orașului Szászsebes (Sebeșul-săsesc), se dă în arîndă cu 1 Octobrie a. c. pentru 3 respective 6 ani.

Darea în arîndă a acesteia se va face pe calea licitațiunei publice, **Joi în 26 Maiu a. c. la 10 ore a. m.** în sala de ședințe a comunității.

Condițiunile de licitare se pot vedé în localul de expediție al subscrisului magistrat orășenesc în orele obicinuite de oficiu.

Licitațiunea e verbală și în scris. Ofertele în scris, cari sunt a se înainta înainte de licitare, trebuie să fie provădate cu vadiu de 10% de la prețul strigării de 4350 cor., în bani gata sau în hârtii de valoare garantabile.

Asemenea e obligat fie-care licitant a depune înainte de licitația verbală vadiu de 10% în bani ori hârtii de valoare.

Szászsebes, la 29 April 1904.

Magistratul orășenesc.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște, comit. Sibiu.

Anunț.

Cassa de păstrare reuniune în Seliște acordă împrumuturi fără nici o provisiune sau competența de scris, și anume:

I. *Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenuți și Imprumuturi cambiale*
de la k 50 până la k 1000 cu 8%
" " " 1000 " " " 5000 " 7%
" " " 5000 " " " 20000 " 6 1/2 %
" " " 20000 în sus cu 6%.

II. *Imprumuturi ipotecare și Imprumuturi cambiale cu acoperire ipotecară*
de la k 100 până la k 1000 cu 7%
" " " 1000 " " " 5000 " 6 1/2 %
" " " 5000 în sus cu 6%.

III. *Credite de contenciu pe lângă acoperire de hârtii de valoare sau ipotecă*
sume până la k 5000 cu 6-8%,
și sume preste „ 5000 „ 6-3% interese decursive.

Din ședința Direcțiunii ținută la 14 April, 1904.

[91] 6—6

Direcțiunea.

Biliard pentru carambol

Seifert, în stare bună, cu toate accesoriile, se vinde.

Amănunte în **Cofetăria Frenzt**, strada cisnădiei nr. 19. [97] 6—6

Un tinăr român se aplică imediat ca

practicant

în Librăria tipografiei arhidiececane pe lângă condițiuni favorabile.

Preferiți sunt cei cari au absolvat gimnasiul inferior.

Nr. 58 1904.

[112] 1—1

Publicare de licitațiune.

Pentru repararea și acoperirea edificiului bisericesc din comuna Vaca, tractul Zarand, se publică concurs.

Suma preliminară spre acest scop e de 963 cor. 64 fil.

Doritorii de a lua această lucrare au a se prezenta în 30 Maiu vechiu la 4 ore p. m. în localul școlii unde se va ține licitațiunea. Planul și preliminarul de spese, cum și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial.

Vaca, 25 April v. 1904.

Iosif Costea
paroch-presid.

Publicare de licitațiune.

Pentru renovarea edificiului școlii gr.-or. din Rășinari se publică concurs cu oferte închise.

Suma preliminară spre acest scop e de 35,478 cor. 72 fil. [108] 1—2

Ofertele închise, provădate cu vadiu de 5% din suma preliminară, se vor înainta comitetului parochial gr.-or. din Rășinari până în 22 Maiu st. n. c. orele 12 din zi.

Condițiunile, planul și preliminarul de spese, se pot vedé în cancelaria comitetului.

Se pot face oferte pentru întreaga lucrare sau și numai pentru diferitele brașe.

Rășinari, 12 Maiu st. n. 1904.

D. Vidrighin
president.

M. Lungu
notariu.

? Pentru-ce? ?

este numit

GAEDICKE

cea mai mare

**colectă
de noroc?**

Pentru-că acolo s'au plătit cele mai multe câștiguri principale.

Pentru-că premia de .	602.000	coróne
Pentru-că de trei-ori .	400.000	„
Pentru-că de trei-ori .	100.000	„
Pentru-că odată	70.000	„
Pentru-că de patru-ori	60.000	„
Pentru-că de trei-ori .	30.000	„
Pentru-că de cinci-ori	25.000	„
Pentru-că de zece-ori	20.000	„

(88) 12—12

acolo s'au câștigat, și

Pentru-că **nici o colectă nu pôte dovedi astfel de rezultate uriașe.**

Cine voește deci să dobândescă un **câștig principal**, să se grăbescă a comanda cu asigurațiune ori pe lângă ramburs losuri pentru prima clasă a **XIV. loterie de clasă r. ung. priv.**, care se începe deja în

== 17 și 18 Mai ==

Intreg	jumătate	pătrar	optime de los
12	6	3	1 1/2 coróne

de la casa de bancă și cea mai mare colectă de noroc din Ungaria

A. GAEDICKE

Budapesta, Kossuth-Lajos-utcza nr. 11.

➡ Securi postali pentru trimiterea scutită ➡
➡ de porto a banilor — gratis și franco ➡

Scrișore de comandă. A se taia!

Dlui **A. GAEDICKE**, Budapesta

Vē rog a'mi trimite losuri originale, clasa I., ale loteriei de clasă reg. ung. priv., cum și planul oficial.

Banii, cor. (sunt a se ridica prin ramburs) Ce nu convine să se ștergă.
(sosesec cu asigurațiune postală)

Adresa precisă

F. Missler Bremen

Bahnhofstrasse 30.

Vaporele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm II, 215 metri lung,
Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,
Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,
Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile de la Brema la New-York.

== Plecarea Marția. ==

Vapórele acesteia „Kaiser“ plécă numai din Brema. Cine voește deci să călătoriască cu vapor „Kaiser“ (imperial) pôte călători liber, fără piedeci; nimeni nu-l pôte oprî. Fie-care călător trebuie să fie hotărit deja de-acasă încătrău voește să călătoriască, și să nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fie-căruia îi stă în voie liberă a călători cu banii sei unde voește. Trebuie însă să se îngrijescă la timp de loc pe vapor și pentru siguranță să trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună.

Călătoria de la Brema la America costă: pe vapor „Kaiser“

140 cor., pe vapor de postă 120 cor.

F. MISSLER, BREMEN, Bahnhofstrasse 30

casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

(63) 16—31